

Former, eller i alt Fald, at Forholdet sæd-
vansmæssigt havde udviklet sig saaledes, at
selve Tøderne anfaae dem for noget Væsentligt.
Hvad det Sidste angaaer, da skal jeg for mit
Bedkommende afgive det Vidnesbyrd, at jeg
flere Gange har haft Leilighed til at bemærke,
hvorledes Tøder, der skulle aflægge Ed for
Retten, have vist sig at være aldeles ubekjendte
med disse Formaliteter og slet ikke at have
fattet deres Betydning, og saa meget mere stø-
vende maatte det naturligtvis i Dieblisset fore-
komme dem, at disse Ting skulde iagttages.
Det kan altsaa ikke siges at stemme med deres
Sæder saaledes, at et rigtigt Hensyn dertil
skulde gjøre det nødvendigt eller rigtigt at be-
holde disse Former. Men naar der da bliver
Spørgsmaal om, hvorvidt deres Religionslære
fordrer det, saa er dette ganske vist Noget,
hvorom jeg ikke skal tiltage mig at udtale nogen
bestemt Mening; men det forekommer mig, at
man i saa Henseende kan berolige sig ved de
Udtalelser, der foreligger fra den Mand, som
efter sin offentlige Stilling vel nærmest er kal-
det til at udtale en Mening og til at ansees
kompetent til at have en begrundet Mening,
der har Krav paa Agtelse, i disse Spørgsmaal,
nemlig det første geistlige Medlem i det jødiske
Samfund her i Landet, den her i Kjøbenhavn
ansatte Hovedpræst, og han har ikke blot gjen-
tagne Gange bestemt udtalt, men endog ud-
førlig søgt at paavise og begrunde, at der i
den jødiske Religion Intet findes, som skulde
gjøre de paagjældende Formaliteters Sagttagelse
nødvendig. Det Cneste, hvorom der efter hans
Fremstilling kan blive Spørgsmaal, naar man
holder sig til det gamle Testamente, skulde være
den Form, at den Paagjældende, der sværger,
rækker sin ene Haand op imod Guddommen.
Selve Berøringen af en hellig Gjenstand,
navnlig Bibelen, mener han er Noget, der
heelt naturligt har fundet Indgang som noget
Sædvanligt i tidligere Tider, hvor navnlig de
haandskrevne Exemplarer af Bibelen i og for
sig selv vare Gjenstand for en vis Værfrygt,
men det er ikke Noget, der i Lærebøgerne er
forestrevet som en nødvendig Form. Det kan
heller ikke være saa, at det skulde være en nød-
vendig Følge af de jødiske Religionslærdomme,
at disse Former skulde iagttages. Hvis dette

var Tilfældet, saa maatte disse Formers
Sagttagelse jo kræves ved enhver Ed, som
en Tøde skal aflægge, og ikke blot ved den
Ed, han aflægger for Retten som Vidne,
men den Ed, der aflægges af en Tøde som
Vorger, som Militær osv., aflægges ikke med
Sagttagelse af disse Former. Det er fremdeles
ogsaa noksom bekjendt, at den Ed, som en Tøde
aflægger som Medlem af Rigsdagen, aflægges
han paa samme Maade som andre Medlemmer.
Jeg skal dertil sige, at jeg har følt mig saa-
meget mere opfordret til at bringe denne Sag
paa Bane, som der i den Ret, hvis Formand
jeg har den Ære at være, findes flere høist hæder-
lige Medlemmer, der bekjende sig til den jø-
diske Religion, og som det er blevet Tilfældet
der, saa vil det naturligtvis fremdeles mere og
mere udvikle sig, at ogsaa disse Medborgere
komme til at tage Deel i Sættagelsen af de
vigtigste offentlige Anliggender og navnlig til
at beklæde Dommersæder; men det synes dog
at være besynderligt, at der fordres visse Reg-
ler iagttagne, at Eden skal aflægges paa en
vis særlig Maade, naar der er Spørgsmaal
om at aflægge Vidnesbyrd, medens man der-
imod ikke anseer det nødvendigt at iagttage lige
Former, naar en Tøde skal aflægge den vigtige
Dommersed, Ed paa, at han vil gjøre Ret og
Skjel i de Sager, han faaer til sin Afgjørelse.
Dg de Medlemmer af Sø- og Handelsretten,
der bekjende sig til den mosaiske Religion, have
aflagt den samme Ed som de andre Medlem-
mer af Retten. Det er jo dog vel ogsaa aaben-
bart, at det maa være noget støvende, at Ret-
tens Medlemmer af den mosaiske Troesbekjen-
delse skulle paasee, at der, naar deres Troes-
fæller fremtræde for at afgive Forklaring, iagt-
tages særlige Forrifter og beholdes Former,
som man ikke anseer det for nødvendigt at for-
dre ligeoverfor andre Troesbekjendende, ligesaa
lidt som man har fordret noget lignende med
Hensyn til deres egen Edsaflæggelse. Jeg troer,
at Sagen meget godt kunde ordnes paa en
saadan Maade, at der i det Hele taget blev
den samme Edsformular for Kristne og Tøder.
Hvad angaaer den Formaningstale, der er fore-
strevet med Hensyn til Tøder, der skulle aflægge
Ed, da troer jeg, at den i det Væsentlige kunde
beholdes, og at der kun behøves grumme ringe